

Johan George Lodewijk Rieke (1817-1898)

*Feestelijke inwijding van de Willemsstraat, de in 1857 gedempte
Goudsbloemgracht, gezien vanaf de Brouwersgracht (SAA)*

Johan George Lodewijk Rieke (1817-1898) werd geboren in Den Haag. Hij bezocht de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Amsterdam (1830-'39) en nam privélessen bij Jan Willem Pieneman. Hij verwierf al doende een reputatie als landschapsschilder en lithograaf.

Ook startte hij met het verzamelen van prenten en tekeningen met Amsterdamse voorstellingen, een hobby die zijn zoon mede zou oppakken. Zo kwamen o.a. een groot aantal tekeningen van Gerrit Lamberts in hun bezit.

In tegenstelling tot zijn

zoon 'klopten' de figuren op zijn tekeningen en aquarellen, waarover hieronder meer. Het Stadsarchief Amsterdam bezit ruim 230 tekeningen en aquarellen van Rieke sr. waarvan hier een aantal getoond worden.

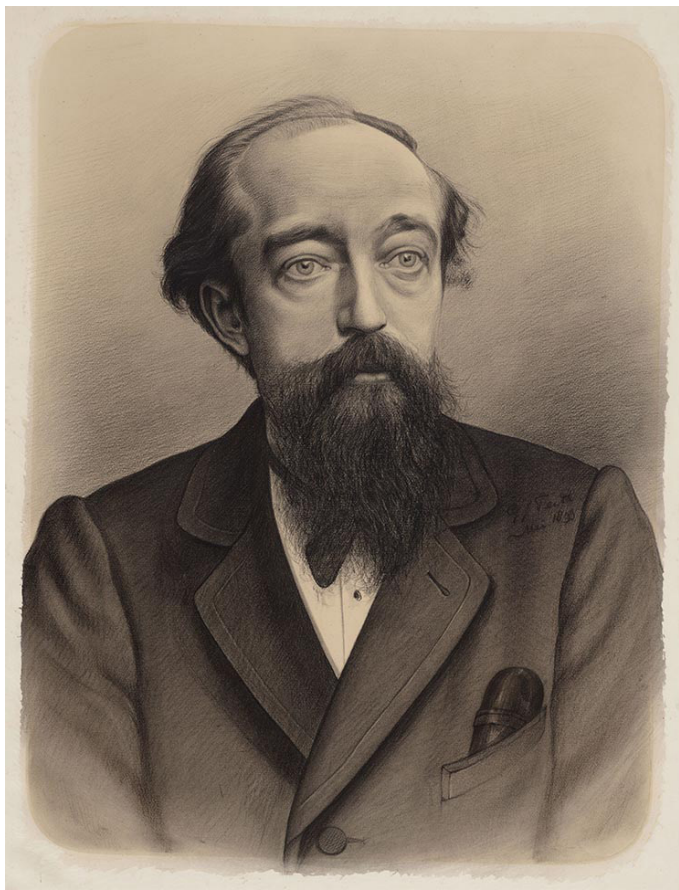
- ▲ Vader Johan Rieke in 1883 op een foto uit het Stadsarchief Amsterdam (SAA)
- Drie pandjes in de Jordaan, waarschijnlijk in de Laurierstraat (SAA)

Johan Martinus Anthon Rieke *(1851-1899)*

Het Damplein, omstreeks 1880, gezien in westelijke richting naar het Koninklijk Paleis, de Nieuwe Kerk en Naatje van de Dam (SAA)

J. M. A. Rieke

Zoon Johan Martinus Anthon Rieke (1851-1899) werd geboren in Amsterdam en is er tot zijn dood blijven wonen. Hij kwam eerst bij zijn vader in de leer. Daarna volgde een opleiding aan de Tekenen- en schilderschool, waar hij in 1868 een tweede prijs won voor het onderdeel “doorzichtkunde” (natuurlijk perspectief in natuurlijke omgeving). Rieke

Jr. stond in Amsterdam bekend om zijn wandeling door de oude wijken, gewapend met een grote kartonnen doos en potlood, waarbij hij minutieus tekende wat hij vreesde dat spoedig gesloopt zou worden.

Hij gaf in de jaren voorafgaand aan zijn overlijden ook wel lezingen over verdwijnend Amsterdam.

Door het Stadsarchief Amsterdam werd hij aangezocht de verdwijnende stad in beeld te brengen. Daartoe kreeg hij met enige regel-

maat een lijstje van bouwwerken dan wel stadsgezichten die op de nominatie stonden afgebroken te worden. Eind 19de eeuw kocht de gemeentearchivaris regelmatig werk van zowel de vader (ruim 100 stuks) als zoon Rieke (ruim 340 stuks) voor de collectie van het Stadsarchief. Van het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap heeft het archief er nog 40 stuks in de Beeldbank opgenomen. Er is soms iets aan te merken op het perspectief, ondanks de prijs die hij daarvoor op de Tekenschool kreeg. Wanneer hij zijn tekening stofteerde met mensen zijn die van een ongewone Modigliani-statuur waardoor meteen de hand van Rieke jr. duidelijk is. Hij had echter een aangeboren gevoel voor compositie, ruimte en kleur.

Tekeningen van hem zijn uiteraard te vinden in het Stadsarchief Amsterdam (ruim 230) en in de collecties van bijvoorbeeld het Rijksmuseum Amsterdam. Het Allard Pierson Museum beheert een collectie tekeningen van het Theater Instituut Nederland, van theaters uit de 19e eeuw. Rieke tekende daarbij zowel het interieur als het exterieur.

Rieke jr. voorzag de meeste aquarellen van een signatuur in de vorm van initialen in rood, in de regel rechtsonder. Hij liet dat soms achterwege en bij sommige schreef hij zijn naam voluit.

Rieke jr. werd slechts 47 jaar oud en werd begraven op begraafplaats Vredenhof aan de Haarlemmerweg. Hij liet een weduwe met twee kleine kinderen achter. Zo'n vier maanden na zijn overlijden werd Riekes hele collectie boeken, prenten, tekeningen en overige documenten van de ‘atlas Rieke’ geveild en raakte verspreid over de hele wereld.

- ▲▲ Amstel, gezien vanaf de Amsteldijk in oostelijke richting naar Weesperzijde met geheel links herberg De IJbreker op nr. 23 (SAA)
- ▲ Winkelkastjes aan de Korenbeurs op het Damrak (SAA)
- De beeldengalerij van het Oude Doolhof aan de Prinsengracht 338; tekening van de situatie voor de afbraak in 1863 (SAA)

